

Okul Aile Birlięinden Kiralanan kantin iřletmesinin Ba formu verme yükümlülüğü ile ödenen kira bedelinin nasıl giderleřtirileceęi

Belge türü	zelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[40-2020/111]-1181280
Tarih	14.10.2022

T.C.

GELİR İDARESİ BAŐKANLIęI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 62030549-120[40-2020/111]-1181280

14.10.2022

Konu : Okul Aile Birlięinden Kiralanan kantin iřletmesinin Ba formu verme yükümlülüğü ile ödenen kira bedelinin nasıl giderleřtirileceęi.

İlgi :/....../..... tarihli ve evrak kayıt numaralı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; 1/1/2020 tarihi itibarıyla bilanço esasına tabi olarak faaliyette bulunduğunuz, 25/1/2020 tarihinde okul aile birliği ile kantin kiralama sözleşmesi imzaladığınız, bahse konu sözleşmeye istinaden aylık kira bedellerini; 1.042,75 TL'si il payı, 1.042,75 TL'si ilçe payı ve 8.342,00 TL'si okul payı olarak ilgililerin banka hesaplarına ayrı ayrı yatırdığınızı belirterek, söz konusu kira bedellerinin tahakkuk esasına göre mi yoksa nakden ödemelerin yapıldığı tarih dikkate alınarak tahsil esasına göre mi gider yazılacağı hususu ile bu ödemelerin "Ba formunda" nasıl bildirileceği hususunda görüş talep ettiğiniz anlaşılmış olup, Başkanlığımız görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

I - GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN :

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Ticari Kazancın Tarifi" başlıklı 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetten doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde ise; Bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce, işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükme bağlanmıştır.

Ticari kazancın tespitinde "tahakkuk esası ilkesi" ve "dönemsellik ilkesi" olmak üzere iki temel ilke geçerlidir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra miktarının ve işlemten kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Dönemsellik ilkesi gereğince işletmenin sürekli kabul edilen ömrü belli dönemlere bölünür ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır. Gelir ve giderler tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilerek

hasılat, gelir ve karlar aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılır.

Tahakkuk, gelir ve giderin miktar ve mahiyet itibariyle kesinleşmesini ifade eder. Tahakkuk esasında, geliri doğuran muamelelerin eksiksiz olarak tekemmül etmiş olması, gelirin elde edilmiş sayılması için yeterlidir. Diğer bir ifade ile tahakkuk esasında vergilendirme yapılabilmesi için, alacak hakkının doğmuş olması gerekir. Gerek hasılat gerekse giderlerin hangi hesap dönemine ilişkin olduğunun tespiti açısından hasılatın tahsil edilip edilmediğinin, giderlerin ise ödenmiş olup olmadığının bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

Buna göre, Ortaokulu Okul Aile Birliği ile imzalanan kantin kiralama sözleşmesine istinaden ödenen aylık 10.427,50 TL tutarındaki kira ödemelerinin ispat edici belgelerle tevsik edilmesi halinde tahakkuk ve dönemsellik ilkeleri gereğince kiralama dönemine tekabül eden ilgili hesap dönemine ait kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

II - VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN :

213 sayılı Vergi Usul Kanunu uygulamasında mükelleflerin ödevleri (bildirim, defter tutma, belge düzeni gibi) Kanunun ikinci kitabında yer almakta olup, söz konusu ödevlerin ilgili maddeler ve ikincil mevzuat dahilinde yükümlülükler tarafından yerine getirilmesi zorunludur.

Dolayısıyla, mezkûr Kanun ve ilgili ikincil mevzuatta öngörülenler (birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenler, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler, serbest meslek erbapları gibi) haricindekilerin işlemlerinde, bu Kanun uyarınca kullanılma zorunluluğu bulunan belgeleri/vesikaları düzenleme yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde; bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu hükme bağlanmış olup, söz konusu kayıtların ise aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan veya Bakanlığımıza verilen yetkiye dayanılarak kullanılma zorunluluğu getirilen belgelerden uygun olanı ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda mezkûr Kanunun, 7338 sayılı Kanunla değişik, 234 üncü maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabı ve çiftçiler, bu Kanun kapsamındaki belgeleri düzenleme zorunluluğu bulunmayanlara yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları mallar (gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerden satın aldıkları mallar hariç) için işi yapana veya malı satana imza ettirecekleri gider pusulası düzenlerler. Vergiden muaf esnaf için düzenlenen gider pusulası, bu kişiler tarafından verilmiş fatura hükmündedir.*

Gider pusulası, işin mahiyeti, emtianın cins ve nev'i ile miktar ve bedelini ve iş ücretini ve işi yaptıran ile yapanın veya emtiayı satın alan ile satanın adlariyle soyadlarını (Tüzel kişilerde unvanlarını) ve adreslerini ve tarihi ihtiva eder ve iki nüsha olarak tanzim ve bir nüshası işi yapana veya malı satana tevdi olunur.

Gider pusulaları, seri ve sıra numarası dahilinde teselsül ettirilir.

Gider pusulası, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen gider pusulası hiç düzenlenmemiş sayılır.

İkinci fıkrada belirtilen bilgileri ihtiva etmeleri kaydıyla;

a) Malın veya hizmetin bedelinin, dördüncü fıkrada belirtilen süre dâhilinde satıcıya; 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımlanan banka, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları veya 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununa göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi aracılığıyla ödenmesi halinde, bu kurumlarca düzenlenen belgeler,

b) 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında satın alınan malların gider pusulası düzenlemek zorunda olanlara iade edilmesinde, 6502 sayılı Kanun uyarınca iade edilecek tutarların, (a) bendinde yer alan kurumlar aracılığıyla iadesinde bu kurumlarca düzenlenen

belgeler,

c) Bu Kanuna göre belge düzenleme zorunluluğu bulunmayan kamu kurum ve kuruluşlarının, tabi oldukları ilgili mevzuat dâhilinde, yaptıkları işler veya sattıkları mallar için düzenledikleri belgeler, gider pusulası yerine geçer.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir." hükümleri yer almaktadır.

Bu bağlamda, bulundukları okul bünyesinde temel amaçlarının okulun ihtiyaçlarının karşılanması, veli ve öğretmenler arasında işbirliğinin sağlanması olan okul-aile birliklerinin faaliyetlerine ilişkin olarak bünyelerinde iktisadi işletme oluşmaması durumunda, 213 sayılı Kanun hükümlerine göre belge düzenleme, defter tutma gibi ödevlerin yerine getirilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, faaliyetlerine ilişkin olarak bünyelerinde iktisadi işletme oluşmasına bağlı olarak, kurumlar vergisi ve/veya KDV mükellefiyeti tesis edilmesi gerekliliği halinde, iktisadi işletme tarafından birinci sınıf tüccar kapsamında anılan Kanun hükümlerine göre belge düzenleme, defter tutma gibi yükümlölüklerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 9/2/2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliđinin "*Gelirlerin Dağılımı*" başlıklı 17 nci maddesinde, "(1) *Resmî okullarda kantin ve benzeri yerlerin;*

a) Birliklerce kiraya verilmesi hâlinde,

1) Elde edilecek gayri safi gelirin %3'ü, üçer aylık dönemler hâlinde, takip eden ayın yirmisine kadar Hazineye arz bedeli olarak kiracı tarafından defterdarlık/mal müdürlüğu hesabına,

2) Elde edilecek gayri safi gelirden Hazineye ödenmesi gereken arz bedeli düşüldükten sonra kalan net tutarın % 80'i birliğin, % 10'u ilçe millî eğitim müdürlüğünün, % 10'u ise il millî eğitim müdürlüğünün banka hesabına aktarılır. Büyükşehir statüsünde olmayan il merkezlerindeki birliklerde ise gelirin % 20'si

il millî eğitim müdürlüğünün banka hesabına,

yatırılır." düzenlemesi yer almaktadır.

Buna göre, Milli Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği hükümlerine tabi olan, söz konusu kantin kiralama işlemi dolayısıyla bünyesinde iktisadi işletme oluşmayan ve dolayısıyla 213 sayılı Kanun uyarınca belge düzenleme zorunluluğu bulunmayan Okul-Aile Birliği ile aranızda yapılan kira sözleşmesi kapsamında, İl Müdürlüğü ve İlçe Müdürlüğü ve Okul-Aile Birliği hesaplarına ayrı ayrı aktarılmak üzere ödediğiniz kiraya konu bedel üzerinden, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne aktarılan tutarlara ilişkin açıklamayı da ihtiva edecek şekilde, aylık toplam kira tutarları üzerinden, aylık dönemler halinde Okul-Aile Birliği adına gider pusulası düzenlenmesi esas olmakla birlikte, 7338 sayılı Kanunla 213 sayılı Kanunun 234 üncü maddesinde yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği 1/11/2021 tarihinden itibaren, söz konusu kira tutarlarının, 213 sayılı Kanunun mezkûr maddesinde belirtilen süre dahilinde banka, 6493 sayılı Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları veya PTT A.Ş. aracılığıyla ödenmesi halinde, bu kurumlarca düzenlenen belgeler (dekont, makbuz vb) de, gider pusulasında bulunması zorunlu bilgileri ihtiva etmeleri kaydıyla, gider pusulası yerine geçen belge olarak kabul edilecektir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 148, 149 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak, bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını "Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)" ile; mal ve hizmet satışlarını ise "Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)" ile bildirmeleri yükümlülüğüyle ilgili usul ve esaslar sırasıyla 350, 362 ve 381 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile duyurulmuştur.

Söz konusu yükümlülüğün 2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerinde yerine getirilmesinde uyulacak usul ve esaslar ile bildirim hadleri 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yeniden belirlenmiştir.

İlgili Genel Tebliğin;

- "1. Kapsam" başlıklı bölümünde, "*Bilindiği üzere, belirli bir haddi aşan mal ve hizmet alımlarını "Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)" ile; mal ve hizmet satışlarını ise "Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)" ile bildirme yükümlülüğü, bilanço esasına göre defter tutan mükellefleri kapsamaktadır.*",

- 1.2.1. numaralı bölümünde, bildirim konu alış/satışlar ve hadler ile ilgili olarak "*Bildirim mecburiyeti bulunan mükelleflerce, belirlenen hadler çerçevesinde yapılan her türlü mal ve/veya hizmet alış ve satışları, bunlara ilişkin belgenin türüne (Fatura, irsaliyeli fatura, serbest meslek makbuzu, müstahsil makbuzu, gider pusulası, akaryakıt pompalarına bağlı ödeme kaydedici cihaz fişi, sigorta komisyon gider belgesi ve yolcu bileti gibi) bakılmaksızın Ba-Bs bildirim formlarına dahil edilecektir.*",

- 1.2.2. numaralı bölümünde, "*Mükelleflerin 2010 yılı ve müteakip yılların aylık dönemlerine ilişkin mal ve/veya hizmet alışları ile mal ve/veya hizmet satışlarına uygulanacak had 5.000 TL olarak yeniden belirlenmiştir. Buna göre bir kişi veya kurumdan katma değer vergisi hariç 5.000 TL ve üzerindeki mal ve/veya hizmet alışları "Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)" ile bir kişi veya kurumdan katma değer vergisi hariç 5.000 TL ve üzerindeki mal ve/veya hizmet satışları "Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)"nun Tablo II alanında bildirilecektir.*",

- 2.1. numaralı bölümünde, "Bildirimlerin Dönemi ve Verilme Süresi" başlıklı bölümünde, "*Yükümlülük kapsamındaki mükelleflerin mal ve/veya hizmet alış/satışlarının aylık dönemler itibariyle bildirilmesi gerekmektedir. Mal ve/veya hizmet alış/satışlarının bildirilecekleri aylık dönemler, bunlara ilişkin belgelerin düzenlenme tarihi dikkate alınarak belirlenir.*"

açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu kapsamda, bilanço esasına tabi olarak faaliyet gösterdiğiniz ve 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği kapsamında Form Ba ve Form Bs Bildirimi verme yükümlülüğünüz bulunması nedeniyle Okul-Aile Birliği ile imzaladığınız kantin kiralama sözleşmesine istinaden düzenlenen belge (gider pusulası, dekont, makbuz vb) üzerinde yazılan bilgileri dikkate alarak Form Ba Bildirimine bu kiralama işlemine ait gerekli bilgileri dahil etmeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İmza

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026